

Koppijn

Koppijn

Kamal Eric Bergman

Schrijver: Kamal Bergman

Coverontwerp: Renate Postma

Foto achterkant: Thomas Kessens

ISBN:9789402164510

© Kamal Bergman

‘Wat zei je?’

‘Niks man, kijk gewoon!’

‘Godverdomme, schiet dan, man,’ zei Joshua. ‘Sta je godverdomme zo vrij en dan doe je nog niets met al die tijd en ruimte die voor jou is gereserveerd. Zie je dat?’

‘Ja, ja,’ zei Michael, licht geïrriteerd door het fanatisme van zijn broertje.

‘Zo vrij en dan nog niks doen, hè? Ik had allang geschoten. Eén stap achteruit en hij had er een driepunter van kunnen maken. Waarom doet hij dat niet?’

Michael lag onderuit op de bank. Joshua zat op het puntje van de stoel. Altijd als er een basketbalwedstrijd van de Chicago Bulls op tv was, zou en moest hij hem zien. Voetbal heerste over de Nederlandse televisie, dus keek hij via internet of wachtte hij tot de nacht kwam, totdat er wel iets werd uitgezonden.

Basketbal was zijn sport, geen andere sport kwam in de buurt. Al op zijn twaalfde voelde Joshua de bal goed aan. Zijn vader dacht dat hij voetballer zou worden, maar dat zagen zijn groeibuien anders. Op veertienjarige leeftijd was hij een meter tachtig, wat een flinke lengte was om mee te

zeulen. Zijn handen waren zo groot dat hij de basketbal met één hand vast kon houden. Oudere spelers probeerden hem na te doen, maar zelfs zij kregen dat niet altijd voor elkaar. Door zijn groeispurten was hij al gauw langer dan alle andere jongens waarmee hij basketbalde.

Joshua pikte het spel snel op; de snelheid, het inzicht dat nodig was en alle nuances die het spel met zich mee kon brengen. Het was een verliefdheid. Van de kadetten naar junioren ging sneller dan hij dacht.

‘Oh, alweer staat hij vrij en hij past maar niet, hè? Wat een hufter. Die Armstrong moet hij gelijk wisselen. Eruit met die man. Mag hij ook gelijk de scheids met die bril wisselen.’ Joshua kwam bijna niet meer bij van zijn grap. Met zijn neus op het scherm gedrukt, alsof hij één was met het publiek; dat publiek, druk zwaaiend, pizza gooiend, daar in Chicago.

‘Wat is er?’ vroeg Michael, die zijn broertje tijdens zijn gelach naar zijn hoofd zag grijpen en langzaam achterover in de stoel zag zakken.

‘Koppijn, weer die koppijn.’

Op zijn kamer had hij vooral posters hangen van vroegere basketbalhelden. Zijn collectie van kleding was enorm en in zijn kast stonden zestien paar schoenen, die hij keurig markeerde en vaak poetste. Net voor het slapen gaan trainde hij altijd nog even zijn buikspieren en zijn armen, las in een boek en viel doorgaans als een blok in slaap. Soms bleef hij nog lang staren naar het plafond en droomde over een wedstrijd in de NBA waarin hij de topscorer was. Het stadion op zijn kop!

Een heel enkele keer, en vooral in zijn halfslaap, scheen het alsof er vreemden waren; namen en verblijfplaatsen onbekend. Vage figuren waren het, in dromen, waar hij alles onder controle leek te hebben. Soms bracht hij de nacht slapeloos door of werd hij door nachtmerries geplaagd. Daar had hij al vanaf zijn zesde jaar last van.

Joshua's kamer was groot. Naast het tweepersoonsbed stond een bureau waaraan hij vaak internette. Hij speelde de nieuwste spellen en hij bracht uren door met zijn vrienden op msn. Hij las het nieuws en haalde de wereld in een flits naar zich toe: muziek, nieuws, school, vrienden, landen die

hij al bezocht had, basketbalfenomenen, die hem inspiratie gaven om nog beter te basketballen, wat maakte dat hij op de volgende training een stap vóór wilde zijn op zijn maatjes, zijn rivalen.

Zijn kamer was een van de kamers van een groot vrijstaand huis; een oud doorleefd huis aan de rand van Amsterdam-Zuid; het centrum van de hoofdstad lag nog op geen tien minuten lopen.

Het huis stamde uit negentienhonderd en had vier verdiepingen, zes slaapkamers, een grote achtertuin en een brede en lange zolder. Om de vijf jaar kreeg het huis een grondige opknappbeurt en werd er op sommige plekken hout vervangen.

Het huis stond in een drukke straat waar iedere dag honderden mensen doorheen gingen. Joshua hoorde vaak auto's toeteren om de weg vrij te krijgen van al het gespuis dat niet op het asfalt thuishoorde. Fietsers mochten klaarblijkelijk alle wetten overtreden en zigzagden overal doorheen. De samenleving draaide op volle toeren. Iedereen was op zoek naar zijn eigen vrije markt. Niemand bekommerde zich veel om de ander, behalve als er geld te verdienen viel. Tijd om echt stil te staan was er niet. Aan de rechterkant van de weg liep een yup en middenvoor zag je iemand zich naar school haasten, terwijl rechtsachter een

dakloze een duif probeerde te raadplegen, linksvoor dan weer een spitsvondige fietser die door de verkeerschaos slalomde.

De familie had geluk met haar voorouders, die dit huis zo goed onderhouden hadden. In de woonkamer stond een kleine tafel en in de hoek bevonden zich twee luxe stoelen, onder de televisie waren een dvd-speler en een Xbox te zien, een paracetamoldoosje lag open op tafel. Een hond keek de kamer in vanuit zijn mand, twee vissen zwommen in de kom. Reclamefolders dienden als onderzetters, drie planten stonden her en der in de kamer. In de kast zat een pop rechtop, die niets dan verveling uitstraalde. Er staken allerlei tijdschriften uit een kist, die door grootvader zelf aan land was gebracht op de kust van Lombok. Langs de plinten lag een strook nep goud om de algemene sfeer te onderstrepen. Niemand wist waarom, maar het zag er netjes uit. ‘Frappant,’ zeiden sommige vrienden van Michael. Een platencollectie van vader, de tv-gids, die bijna niemand meer nodig had, hing half over de rand van de tafel. Aan de andere kant van de tafel stonden houten beelden uit een grijs verleden, meegebracht van een goedkope vakantie naar Indonesië. Een riante hal, waar de gasten konden

worden ontvangen. De wc, die het daglicht verdroeg, bracht rust en sereniteit voor de behoeftige mens.

Boven, op de eerste verdieping, was een grote hal. In het midden hing een manshoge spiegel. Voor de spiegel een tafeltje met souvenirs uit verschillende landen. Joshua's en Michael's vader, Eric, was nogal gek op reizen. Hij had in zijn leven meer dan vijfenveertig landen bezocht en wilde er nog vele bezoeken, hij had een drang naar het vreemde. Eric wilde verder kijken dan zijn eigen kleine landje klein was. Dit kwam weer door zijn vader die in twee oorlogen had gevochten en hem altijd had verteld iets verder te kijken dan zijn Nederlandse neus lang was.

“Ga als je kunt, bekijk die steden en snuif andere interesses op, snuif aan andere dames, zo je wil, snuif de lucht op van warm gebakken broodjes om negen uur in de ochtend, ergens in de Elzas, Java, Rio, Zuid-Afrika. Ga en vergeet niet!”

Naast de spiegel was de douche. Achter de kleine spiegel in de badkamer lagen allerlei spullen waaronder paracetamol, voor hoofdpijn en andere kwalen. Een mooie badkamer waar elke vrouw van droomde; met bad en dubbele wasbak. Uiteindelijk kwam je op de zolder, een museum met oude schilderijen, snuisterijen, die aan een oude tijd herinnerden en van grootmoeder stamden. Naast

schilderijen lagen er ook oude boeken waarin Joshua vaak neusde. Veel van de boeken stamden uit verschillende periodes en waren voorzien van een handtekening, de familieachternaam keurig in oude inkt gespeld. Oude spullen die oma niet kwijt wilde lagen er opgeslagen naast vergeten spelletjes, die hij vroeger vaak speelde met zijn broer. De tijd in al haar facetten had een plek gevonden op die zolder, op die magische zolder.

Els, Joshua's moeder, hield als geen ander van haar man en twee kinderen. Ze was relaxtherapeute en voerde midden in Amsterdam aan de gracht haar relaxwerk uit. In groepsverband begeleidde ze mensen die tegen een *burnout* aanzaten. Daar verdiende ze grof geld mee en gaf dat ook grof weer uit. Els werkte als een windhond met peper in de reet. Zelf relaxte ze maar weinig.

Ze had door haar werk en door het vele reizen van haar man wel een dubbelleven opgebouwd. Nadat de rest van haar klanten naar huis was kon ze regelmatig flink oefenen. Zo was er een keer een Italiaan waar ze even mee bleef oefenen; goed gebouwd, was minstens tien jaar jonger dan zij zelf was en was gretig op zoek naar liefde. Hij was nog maar een aantal dagen in Amsterdam en ging niet weg voordat hij aan zijn trekken was gekomen. Zo kreeg ze vaak wat ze wilde.

Eenmaal thuisgekomen van haar relaxwerk, ging ze moeiteloos verder als voorzitter van het districtsgedeelte van haar politieke partij. Hier was ze meer tijd in de week aan kwijt dan aan al haar andere werk.

Op een dag kreeg ze een brief van de schoolleiding. Ze las twee zinnen nog eens goed over.

“Uw zoon, die al een tijd bij ons te boek staat als een ijverige, goed opgevoede zoon en die een dijk van een vent geworden is, ontsnapt, zo lijkt het, elke dag iets meer aan de werkelijkheid. Omdat ik dit graag onder vier ogen wil bespreken, nodig ik u uit voor een gesprek met mij en zijn mentor. G.J. van Tuimelen.”

Met open mond staarde ze naar het plafond. Ze begreep niet hoe deze snuiter bij deze onzin kwam. Kort maar krachtig gaf ze antwoord.

“MET MIJN ZOON IS NIKS MIS. Mevr. van Scheren.”

Ze liep weer naar haar werkkamer en groette Joshua, die in de woonkamer voor de tv lag te niksen. In haar werkkamer ging ze verder met waar ze mee bezig was.

Ze was zich bewust dat ze de tijd niet had om haar twee jongens tot in detail op te voeden. Laat staan dat ze dat wilde. Zij en haar man waren altijd vrijbuiters geweest. Meer door geluk dan door wijsheid hadden ze een goed bestaan opgebouwd. Het familiefortuin van Erics zijde had daarbij geholpen.

Els zag er goed uit en bekeek zichzelf vaak in de grote spiegel op de overloop. Het eens zo mooie meisje was een rijpe, oudere vrouw geworden. Met lange blonde haren die tot halverwege haar rug hingen. Grote ogen die leken te zeggen: ‘Het duurt nog wel een tijdje voordat we ons voorgoed sluiten.’ In het gezicht prachtige, elegante kraaienpootjes, die vooral zichtbaar werden als ze moest lachen. Ze had een slank, voor haar leeftijd heel glad lichaam met schitterende niet te grote borsten. Een klein buikje en tussen haar navel en haar kruis zat een grote moedervlek die ze van haar vader had geërfd. Een litteken van een blindedarmoperatie bracht de asymmetrie weer in balans.

Rust kwam pas als ze in die spiegel naar zichzelf kon kijken en zich kon insmeren met lotion. Wat de spiegel haar vertelde was allesbepalend voor de volgende dag. Haar drukke agenda en haar uitgetekende plan kon ze even vergeten. De spiegel gaf haar een soort leidraad, humeurbepalend.

Eric was een ingenieur en vaak onderweg. Hij zag de hele wereld. Zijn leven bestond uit bouwprojecten en zijn familie.

Eric was, net zoals zijn zoons, een sterke en wat langere man. Hoewel hij al wat ouder werd bezat hij een jeugdig lichaam en zijn gezicht, dat er in de loop der tijd wel wat ouder uit was gaan zien, verborg nog die speelse jongen. Naast plukjes grijs in zijn baard en in zijn haar bezat hij helderblauwe ogen. Eric was zich bewust van zijn houding en zijn uitstraling en de manier waarop hij sprak. Hierdoor leek hij nog langer, zelfverzekerder en overtuigender dan hij in werkelijkheid was.

Een spijkerbroek met overhemd en colbertje, pantalon, maar dan met een T-shirt erboven. Eind jaren zeventig, toen hij nog jong was, had hij gezien hoe David Bowie de omslag naar de jaren tachtig had gemaakt en was hij zich daar ook naar gaan kleden. Dit herhaalde hij eind jaren tachtig en eind jaren negentig weer.

Hoewel hij een vrijbouter was kon hij zich in tijden dat het nodig was wel presenteren als een echte vader, maar het

liefst had hij vrijheid en blijheid in zijn leven. Met opvoedkundige zaken kon Eric niet altijd even goed omgaan. Maar hij probeerde het wel.

Telkens, als hij in het vliegtuig zat dacht hij aan zijn zoons. Aan beide zoons, maar meer aan Joshua. Hij maakte zich zorgen over de buien die zijn zoon had en hoe niemand daarmee om kon gaan, vooral hij zelf niet. Meerdere keren had hij overwogen om te stoppen met zijn baan en een eenvoudig project-tekenaar te worden, achter een bureau in Amsterdam, zodat hij, als er weer iets met Joshua zou gebeuren, dichtbij zou zijn. Hij belde vaak vanuit het buitenland om te vragen hoe het met iedereen ging en vroeg dan vooral of Joshua aan de telefoon mocht komen. De stem van zijn zoon was alles voor hem. In één seconde hoorde hij hoe het ging met zijn zoon.

Hij herinnerde zich goed hoe Joshua voor het eerst overstuur was geraakt door iets wat hem op zolder was overkomen. Dat hij hem moest troosten, maar niet wist waarvoor: een gevaar, was hij gestoken, gebeten, had hij iets aangeraakt waar nog elektra op stond. Eric kwam er niet achter, en ondanks het feit dat hij op zijn reizen geconcentreerd moest werken dacht hij vaak aan Joshua.

Jaren verder en nog steeds kon hij er zijn vinger niet opleggen.

Joshua's hoofdpijnen konden op school tot vervelende gebeurtenissen leiden. Zaken die hem te langzaam gingen ergerden hem tot op het bot. Zijn brein moest de hele tijd geprikkeld worden. Dat kon door van alles zijn, tattoos op de ruggen van sommige meisjes en schimmen in de gangen van de school. Zijn geest verzond dingen, zocht afleiding en draaide overuren om maar geen energie te hoeven steken in waanbeelden, die steeds weer bovenkwamen en vat op hem kregen, waardoor hij hoofdpijn kreeg.

De aanvallen bleven maar komen, dag in en dag uit. Het hield maar niet op. Hierdoor raakte hij vaak zo ongeconcentreerd dat hij fouten maakte, fouten die fataal konden zijn, bizarre gesprekken met zijn medescholieren; gesprekken die hij noch de ander begreep. Tijdens de gymles in het zwembad vergat hij adem te halen of zijn armen te bewegen, tijdens basketbal op school kreeg hij een bal tegen zijn hoofd. Op een dag liep hij zomaar de straat op die langs school liep. Dit waren geen uitzonderingen.

Op het veld, tijdens de normale wedstrijden, had hij niet zo veel last. Daar verliep het spel vlotter en kon hij zich focussen. De afleidingen volgden elkaar sneller op en hij

vergat zo datgene wat hem naar beneden kon trekken, de diepte in.

Zijn medescholieren vonden Joshua maar vreemd. Ze leken geen enkel behoefte te hebben aan opheldering. Elkaar negeren bleek het handigst. Hij had steun aan zijn vaste vrienden, vooral aan Kees-Jan van de Oude Pekelaar. Die wist wie hij voor zich had en kon Joshua op natuurlijke wijze benaderen, zodat de situatie voor hen beiden niet vreemd werd. Ze spraken hier nooit over. Ze luisterden allebei naar dezelfde soort muziek, vonden allebei dezelfde meisjes erg aantrekkelijk en zeiden vaak dezelfde, voor anderen onbegrijpelijke woorden, die hun wereld leek te overstijgen.

Kees-Jan van de Oude Pekelaar was een lange jongen; speelde tennis en wist mensen altijd te overtuigen van zijn gelijk. Hij droeg, tegen de wil van zijn moeder, vaak kledingstukken die totaal niet bij elkaar pasten. Het interesseerde hem niet. Met zijn een meter zesennegentig torende hij boven zijn medeleerlingen uit. Zijn vader en moeder waren ongeveer twintig centimeter kleiner dan hij. Met lange vingers streek hij om de minuut door zijn halflange blonde haar en hij zat altijd aan zijn neus. Zijn adamsappel was buiten proportie en met zijn lange nek leek

hij zo een giraffe die een pompoen in had geslikt. Met zijn uitgesproken meningen en flamboyante voorkomen leek hij iemand om te mijden, om ver bij uit de buurt te blijven, behalve als je tegen een stoot kon. Zijn expliciete omgangsvormen zorgden vaak voor onenigheid thuis, in de klas, eigenlijk overal waar hij kwam. Er gebeurde iets. Je kon het aan zien komen en voelen. Was het te lang stil of spraken mensen onduidelijk of niet nadrukkelijk genoeg, dan begon hij hun zinnen af te maken. Hij had gewoon zin om te praten en plakte stukje bij beetje hele verhalen aan elkaar, zonder dat hij nou overal verstand had. Hiermee kon Joshua zich identificeren, daarmee wilde hij leven.

Kees-Jan zat in dezelfde klas als Joshua en had dezelfde lestijden, waardoor hun vriendschap zich kon verdiepen; een vriendschap die nu al meer dan tien jaar duurde.

Toen ze allebei zo'n tien jaar oud waren begon hun omgang. Zo deden ze allebei 'de-stoute-jongens- dingen', die moeders wel door hadden, maar lekker lieten gaan. De jonge geest moest toch ontdekken!

Op een dag staken ze wat hout in brand, omdat hun dat wel leuk leek. Het 'vuurtje' werd te groot voor de kleine jongens. Het spreidde zich uit naar een naar bijgelegen struik, die op zijn beurt de fakkel doorgaf aan de eerste van

een rij bomen, die het doorgaf aan wat schuttingen, die het op hun beurt weer doorgaven aan een oud boerderijtje, waar het uiteindelijk geblust moest worden door de brandweer, die na een half uur ter plaatse was en de woestenij wist te reduceren tot hoopjes as. Twee huilende tienjarigen stonden erbij. Allebei in afwachting van wat er thuis nog volgen zou.

Een andere grap hadden ze bedacht toen ze ongeveer veertien jaar oud waren. Het was een koude winter. Joshua en Kees-Jan hadden meerdere vrienden meegenomen. Kees-Jan had het fantastische idee gehad om net zo lang op het ijs te springen tot het ijs breken zou. Diegene die pech had zou nat worden. Een leuk idee op het eerste gezicht. De eerste vier sprongen gingen goed. Toen was Leopold aan de beurt. Hij sprong en zakte door het ijs. Ze zagen nog hoe hij van onder het water tegen het ijs aan sloeg en daarna in het ijsskoude water verdween. Toen schaften ze het spel maar af.

‘Godverdomme,’ riep Kees-Jan zo hard als hij kon, midden in die nette wijk. ‘Godver, schiet nou toch eens op man. Lig je nog met je hoofd in een natte doos? Hé lul, kom nou, anders komen we te laat en ik wil één ding niet en dat is te laat komen, Jezus! Schiet op, godver! Hij moet altijd te laat komen, die verdwaalde gek.’

Uit het raam stak een warrig hoofd dat iets onduidelijks formuleerde, iets onverstaanbaars.

‘Koppijn man, koppijn! Ik heb zo'n knallende koppijn, joh. Moet het echt, ik heb echt geen zin om mee te gaan met een kop als deze, een watermeloen, man.’

‘Wat? Schiet op, hier hebben we verdomme lang, niet even, maar fucking bijna zeven maanden op moeten wachten. Bikini's, tietten, kutjes, alcohol, zon, moet ik nog meer opnoemen om je te overtuigen. Pak wat van je moeders koppijnstillers en knal onder de douche, mafkees. Ik loop wel achterom, ga wel even met je vader praten over ditjes en datjes. Schiet op.’

Joshua keek in de grote spiegel en pakte het pakje met paracetamol. Hij nam er vier. Dit moet goed zijn. De boxer